

**Іван Микитович Кожедуб
(1920-1991). Лётчик-ас.
Тричі Герой Радянського Союзу**

Іван Микитович Кожедуб (8 червня 1920 році, Ображіївка, Глухівський повіт, Чернігівська губернія, УСРР – 8 серпня 1991 року, Москва, СРСР) – радянський воєначальник, Маршал авіації

(1985), льотчик-ас часів Великої Вітчизняної війни, найбільш результативний льотчик-випробувач в авіації антигітлерівської коаліції (64 перемоги). Тричі Герой Радянського Союзу (1944, 1944, 1945). Депутат Верховної Ради СРСР (1946-1961). Народний депутат СРСР (1989-1991).

Іван Кожедуб народився в селі Ображіївка Глухівського повіту Чернігівської губернії (нині Шосткинського район Сумської області України) в сім'ї селянина – церковного старости. У 1934 році закінчив школу і вступив до хіміко-технологічного технікуму в місті Шостка.

Перші кроки в авіації зробив, займаючись в Шосткинському аероклубі. На початку 1940 року – вступив на службу до лав Червоної Армії і восени того ж року закінчив Чугуївську військову авіаційну школу льотчиків, після чого продовжив службу на посаді інструктора.

Після початку Великої Вітчизняної війни разом з авіашколою був евакуйований до Казахстану, до міста Чимкент. 23 лютого 1942 року Кожедубу було присвоєно звання старшого сержанта. У листопаді 1942 року був відряджений в 240-й винищувальний авіаційний полк 302-ї винищувальної авіаційної дивізії (з 2.7.1944 14-а гвардійська винищувальна авіаційна дивізія), що формувалася в Іваново. У березні 1943 року в складі дивізії вилетів на Воронежський фронт.

Перший повітряний бій закінчився для Івана Кожедуба невдачею і ледь не став останнім – його Ла-5 був пошкоджений гарматною чергою Мессершмітт-109, бронеспинка врятувала його від запального снаряда, а при поверненні літак був обстріляний радянськими зенітниками, в нього потрапило 2 зенітних снаряди. Незважаючи на те, що Кожедубу вдалося посадити літак, повному відновленню машина вже не підлягала, і льотчику довелося літати на «залишках» – наявних в ескадрильї вільних літаках.

Незабаром Івана хотіли забрати на пост оповіщення, але командир полку заступився за нього. На початку літа 1943 року

Кожедубу було присвоєно звання молодшого лейтенанта, а згодом він був призначений на посаду заступника командира ескадрильї.

6 липня 1943 року на Курській дузі, під час сорокового бойового вильоту, Кожедуб збив свій перший німецький літак-бомбардувальник Юнкерс Ю-87. Вже на наступний день збив другий, а 9 липня збив відразу 2 винищувачі Вf-109. Перше звання Героя Радянського Союзу Кожедубу (вже старшому лейтенанту) було присвоєно 4 лютого 1944 року за 146 бойових вильотів і 20 збитих літаків противника.

3 травня 1944 року Іван Кожедуб почав літати на Ла-5ФН (бортовий № 14), побудованому на кошти колгоспника-бджоляра Сталінградської області В. В. Конєва. У серпні 1944 року, отримавши звання капітана, він був призначений заступником командира 176-го гвардійського полку і став воювати на новому винищувачі Ла-7. Другої «Золотої Зірки» Кожедуб був удостоєний 19 серпня 1944 року за 256 бойових вильотів і 48 збитих літаків противника.

До кінця війни Іван Кожедуб, на той час – гвардії майор, літав на Ла-7, здійснив 330 бойових вильотів, в 120 повітряних боях збив 62 літаки противника, серед них 17 пікіруючих бомбардувальників Ju-87, по 2 бомбардувальника Ju-88 і He-111, 16 винищувачів Вf-109 і 21 Fw-190, 3 штурмовика Hs-129 і 1 реактивний винищувач Me-262.

Останній бій під час Великої Вітчизняної війни, в якому він збив 2 Fw-190, Кожедуб провів 17 квітня 1945 року в небі над Берліном. Третю «Золоту Зірку» Кожедуб отримав 18 серпня 1945 року за високу військову майстерність, особисту мужність і відвагу, проявлену на фронтах війни. Він був добрий стрілець і вважав за краще відкривати вогонь на дистанції 200-300 метрів, вкрай рідко зближуючись на меншу дистанцію.

В автобіографії Кожедуб стверджує, що в 1945 році ним були збиті два американських літака Р-51 «Мустанг» ВВС США, які атакували його, прийнявши за німецький літак.

Після закінчення війни Кожедуб продовжив службу у ВПС СРСР. У 1949 році закінчив Червонопрапорну Військово-повітряну академію. В цей же час він залишався чинним пілотом-випробувачем, освоївши в 1948 році реактивний МіГ-15. У 1956 році закінчив Військову академію Генерального штабу. Під час війни в Кореї командував 324-ю винищувальною авіаційною дивізією в складі 64-го винищувального авіаційного корпусу. З квітня 1951 по січень 1952 року льотчики дивізії здобули 216 повітряних перемог, втративши 27 машин (9 пілотів загинуло).

З червня 1962 по серпень 1963 року – командувач 76-ї повітряної армії. У 1964-1971 – заступник командувача ВПС Московського військового округу. З 1971 служив в центральному апараті ВПС, а з 1978 року – в Групі генеральних інспекторів Міністерства Оборони СРСР. У 1970 році Кожедубу присвоєно звання генерал-полковника авіації. А в 1985 році І. Н. Кожедубу присвоєно військове звання Маршал авіації.

Обирався депутатом Верховної Ради СРСР II-V скликань, народним депутатом СРСР.

Іван Микитович Кожедуб помер 8 серпня 1991 року. Похований на Новодівичому кладовищі в Москві.